

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Nimfea

Az Úrbéri-legelő (HUHN20140) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Túrkeve
2014

Ügyfél

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partnerek

Nimfea Természetvédelmi Egyesület

Trollius Europaeus Természetvédelmi Szolgáltató Betéti Társaság

Vezető szakmai koordinátor

Dr. Magura Tibor

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs

Olajos Péter

Vezető természettudományi szakértő

Papp László

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Tóth Sándor

Közreműködő szakértők

Dr. Baranyi Tamás

Erdélyi Arnold

Dr. Forgács Zoltán

Harmos Krisztián

Juhász Krisztina

Molnár Géza

ifj. Papp László

Pappné Czappán Marianna

Pompola Krisztián

Sallai R. Benedek

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név.....	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	6
1.4.2. Jelölő fajok.....	6
1.5. Érintett települések.....	6
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	6
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	9
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	9
3.2. Kezelési javaslatok.....	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	10
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	22
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	22
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	22
3.2.5. Mellékletek.....	23
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	24
3.3.1. Agrártámogatások.....	24
3.3.2. Pályázatok.....	27
3.3.3. Egyéb.....	27
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	27
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	27
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	29
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	29

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése.....	32
1.1. Környezeti adottságok	32
1.1.1. Éghajlati adottságok.....	32
1.1.2. Vízirajzi adottságok	32
1.1.3. Talajtani adottságok	33
1.2. Természeti adottságok.....	33
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	35
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	38
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	39
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	40
1.3. Területhasználat	41
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	41
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	41
1.3.3. Területhasználat és kezelés	42
2. Felhasznált irodalom.....	44
3. Térképek	46

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Úrbéri-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20140
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	280,27 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- 6250* - Síksági pannon löszgyepek
(* kiemelt jelentőségű élőhelytípusok)

1.4.2. Jelölő fajok

- kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

1.5. Érintett települések

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Abádszalók, Tiszaderzs

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

- Országos ökológiai hálózat övezete: A terület 100%-ban az országos ökológiai hálózat magterület övezetének része.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.2. Természetvédelmi kezelési terv

- a területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési terve – 10/2011. (IV.29.) rendelet
- Abádszalók helyi építési szabályzata és szabályozási terve – 19/2012. (XI.30.) rendelet

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- Körzeti erdőterv: Tiszafüredi erdőtervezési körzet (érvényes: 2006.01.01 – 2015.12.31.) törzskönyvi szám: 20/2006, kelt: 2006. november 21. A következő tervezési időpont a Közép-Tiszai erdőtervezési körzetben (új körzet neve): 2016. A köztes időszakra az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 113. § (17) bekezdése vonatkozik.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- I/1. Szolnok és dél-hevesi apróvadas vadgazdálkodási körzet vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2014-ig (Országos Vadgazdálkodási Adattár).
- Hubertus Vadásztársaság (vadgazdálkodási alegység kódszáma: 16-752510) vadgazdálkodási üzemterve. Érvényesség: 2017-ig. Jóváhagyta: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- a területre halgazdálkodási terv nem vonatkozik

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- Nagykunság alegység (2-18) vízgyűjtő-gazdálkodási terve. Elfogadás dátuma: 2010.08.01. Közreadta: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, 2009. szeptember. Esedékes felülvizsgálat éve: 2015.

1.7.7. Egyéb tervek

- a területre egyéb terv nem vonatkozik

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	L	10	<i>Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)</i> . Az élőhely eltűnéséhez vezet. A szántóhoz közeli szegélyein a kemikáliák fokozott terhelése miatt romlik a regenerációs képessége, valamint gyomosodásnak és degradációnak indul.
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	L	10	<i>Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)</i> . Az élőhely kemikáliákkal (műtrágya, növényvédő szerek) való terhelésének következtében a szegélyterületeken gyomosodáshoz (öshonos és inváziós egyaránt) vezet.
D01.02	autópályák, autóutak, fő- és mellékutak	M	30	<i>Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)</i> , <i>Síksági pannon löszgyepek (6250*)</i> . Elősegíti élőhelyek gyomosodását, degradációját és növeli az izolációjukat.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	30	<i>Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)</i> , <i>Síksági pannon löszgyepek (6250*)</i> . A nem kaszált területeken keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>), gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>) és a közönséges selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) terjedése az élőhelyek átalakulásához, a gyepterületek eltűnéséhez vezet.
K01.03	kiszáradás	H	5	Kisfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A fajt a terület általános száradása veszélyezteti. Ezáltal az élőhelye degradálódik, továbbá a csírázásához szükséges csupasz talajfelszín kialakulásának is hiányzik.
K01.05	szikessedés	M	20	<i>Síksági pannon löszgyepek (6250*)</i> . Degradálódik az élőhely, megváltoztatja a jellegét, ezáltal a fajösszetétel is romlik.
Kód	Jövőbeli veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M= közepes, L=kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K01.03	kiszáradás	H	60	<i>Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)</i> . Az élőhely kilúgozódásához, gyomosodásához szerkezetének, fajösszetételének változásához vezet

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Az Úrbéri-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

Kiemelt fontosságú cél a jelölő élőhelyek, a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) és a síksági pannon löszgyepek (6250*) területcsökkenésének megállítása és állapotuk javítása valamint a jelölő faj, a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) állományának védelme a gyepgazdálkodáshoz, erdőgazdálkodáshoz és vízgazdálkodáshoz köthető intézkedések révén.

A gyepgazdálkodás tekintetében ezt a legeltetés intenzitásának és a kaszálás módjának optimalizálása és ellenőrzése, illetve az elszántások megakadályozása tudják biztosítani. Az erdőgazdálkodás tekintetében a természetközeli állapotú erdők fenntartása és a tájidegen erdők lecserélése, míg a vízgazdálkodás tekintetében a célok elérését a csapoló hatás csökkentése szolgálja. Ezek az intézkedések a közösségi jelentőségű értékek megőrzését, hosszabb távon pedig állományaik megerősítését segítik.

Az Aranyosi-legelő elsősorban két közösségi jelentőségű élőhely, a szikes élőhelyek („pannon szikes sztyeppék és mocsarak” 1530*), valamint a löszgyepek („síksági pannon löszgyepek” 6250*) védelme céljából lett kijelölve. Szintén fontos a szerepe a pannon bennszülött kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) növényfaj állományainak természetközeli állapotban maradása (azaz genetikai sokféleségének és összefüggő előfordulási területének fennmaradása) szempontjából. Ennek megfelelően az alább célkitűzések fogalmazhatók meg:

- a pannon szikesek (1530*) és pannon löszgyepek (6250*) jelölő élőhelytípusok állapotmegőrzése és állapotjavítása érdekében természetvédelmi és gazdálkodási szempontból optimalizált legeltetési/kaszálási rendszer kidolgozása
- az esetleges alkalmi beszántások megakadályozása, a meglévők megszüntetése, ezzel a pannon szikesek (1530*) arányát és kiterjedését negatívan befolyásoló egyik ténylegesen előforduló direkt humán hatás kiküszöbölése
- a síksági pannon löszgyepek (6250*) élőhely további térvesztésének elkerülését segítő kezelési rendszer kidolgozása
- a bolygatott részek gyepeinek rekonstrukciója javasolt gyommentesítő kaszálással
- a gyepterületek megőrzésének érdekében fontos az ott található inváziós lágy- és fásszárú állományok – pl. selyemkóró (*Asclepias syriaca*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – megtelepedésének és terjedésének megakadályozása
- javasoljuk az idegenhonos fásszárú állományok (pl. fehér akác /*Robinia pseudoacacia*/) fokozatos őshonos állományokra való cseréjét, és átállni a folyamatos erdőborítást biztosító, a cserje- és gyepszintet kímélő művelési módra

- a belvízelvezető csatornákon természetvédelmi célú vízvisszatartó létesítmények telepítésének előkészítése és megvalósítása a lecsapoló hatás csökkentése érdekében
- a jelölő kistűzű aszat (*Cirsium brachycephalum*) állománya fenntartásának biztosítása optimalizált legeltetési/kaszálási rendszer kidolgozásával.
- a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) érdekében a terület időszakos vizű élőhelyeinek (mocsarak, kubikgödrök) megőrzése, a terület hidrológiai viszonyait negatívan érintő vízelvezetések mellőzése

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési valamint az élőhely-rekonstrukciós és -fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképe mutatja be). A fajvédelmi valamint kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.3. és 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1.1. Kezelési egységek

A kezelési javaslatok esetében el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntesen vállalható előírás-javaslatokat.

KE-1 kezelési egység

(1) **Meghatározása:** ürmös pusztagyeppek; szikes rétek, bennük a mélyebb térszínen szikes mocsarak; löszgyeppek (ma ezek jelentős része löszgyep eredetű, enyhén szikesedő cickóros gyeppek) és jellegtelen félszáraz gyeppek

(2) **Érintettség vizsgálata**

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: F1a – Ürmöspuszták

- F1b – Cickóros puszták
- F2 – Szikes rétek
- H5a – Lössgyepek, kötött talajú sztyeprétek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyep
- Natura 2000 élőhely: 1530* – Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- 6250* – Síksági pannon löszgyepek

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A kezelési egység területén természetvédelmi szempontból a legeltetés (elsősorban szarvasmarhával) lenne a legelőnyösebb hasznosítási mód. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor évi egyszeri, nyár eleji könnyűgépes kaszálás javasolt.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának kötelezően betartandó földhasználati szabályait.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód Gyepterületre vonatkozó előírás-javaslatok

- GY01 Felülvetés nem megengedett.
- GY09 Fogasolás nem megengedett.
- GY10 Tárcsázás nem megengedett.
- GY11 Hengerezés nem megengedett.
- GY12 Gyepszellőztetés nem megengedett.
- GY14 Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY31 A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
- GY40 Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha.
- GY59 Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
- GY64 Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos.
- GY67 Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
- GY68 Legeltethető állatfaj: juh.
- GY70 Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
- GY72 Kaszálás június 15. után lehetséges (*Megjegyzés: kaszálósos hasznosítás esetében ld. indoklás*).
- GY80 A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (*Megjegyzés: kaszálósos hasznosítás esetében ld. indoklás*).
- GY89 10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárazzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárazzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárazzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
- GY98 A kaszátlan területet kaszálásenként más helyen kell kialakítani.

GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.

GY116 A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A kezelési egységben élőhelyfejlesztésre és élőhely-rekonstrukcióra vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Az élőhelyek természetes állapotukban való megőrzése és a hagyományos tájhasználat fenntartása érdekében a legeltetés (elsősorban szarvasmarhával) a legelőnyösebb hasznosítási mód az élőhely fiziognómiája, növényzete és állatvilága megőrzésére, természeti állapotának javítására. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor évi egyszeri, nyár eleji, június 15-e utáni könnyűgépes kaszálás is megfelelő zárványterületek létrehozása nélkül, bűvósávok, kaszátlan területek meghagyásával. A 10 hektárnál nagyobb kaszálóterületek kaszálását több részletben, egymást követően minimum 10 nappal ajánlott végezni a kistermetű állatfajok – pl. törös szöcske (*Gampsocleis glabra*), és az imádkozó sáskával (*Mantis religiosa*), sisakos sáska (*Acrida hungarica*) és vöröshasú unka (*Bombina bombina*) – védelme érdekében. Mindennemű mezőgazdasági gyepfozom fokozására használt beavatkozás (pl. trágyázás, fogasolás) és a trágyatárolás kifejezetten káros hatású lehet a területen, mivel átalakítja a gyep szerkezetét, és gyomosodáshoz, degradációhoz vezet. A terület mai arculatát a vízállapota határozza meg, így kerülendő annak megváltoztatása: belvizes területeit meg kell óvni a levezetéstől. Az inváziós, tájidegen – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – és némely őshonos fa- és cserjefajok – pl. vadrózsafajok (*Rosa spp.*) – visszaszorítása (őshonos fajok) és eltávolítása (tájidegen fajok) kiemelten fontos feladat a gyepterületek fenntartása szempontjából. A lágyszárú fajok közül a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) terjedésének megakadályozása és visszaszorítása külön figyelmet érdemel. A közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) állományának fennmaradása érdekében indokolt az időszakos vízállások fenntartása.

KE-2 kezelési egység

(1) Meghatározása: a kiséfű aszat (*Cirsium brachycephalum*) élőhelyeül szolgáló, géppel nem vagy nehezen járható és kaszálható szikes mocsarak és szikes rétek.

(2) Érintettség vizsgálata

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: F2 – Szikes rétek

B6 – Zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak

- Natura 2000 élőhely: 1530* – Pannon szikes sztyeppék és mocsarak

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A kezelési egységben kizárólag a legeltetési állattartás alkalmazását ill. folytatását javasoljuk.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának kötelezően betartandó földhasználati szabályait.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód   Gyepterületre vonatkozó előírás-javaslatok

- GY14 Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY19 Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
- GY25 A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező.
- GY31 A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
- GY40 Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha.
- GY59 Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
- GY76 Kaszálás augusztus 15. után lehetséges. *(Megjegyzés: kaszálásos hasznosítás esetében, ha a szeptemberi kaszálás nem lehetséges ld. indoklás).*
- GY77 Kaszálás szeptember 1. után lehetséges. *(Megjegyzés: kaszálásos hasznosítás esetében ld. indoklás).*
- GY79 Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.
- GY88 3 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárazzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárazzásának, kaszálásának befejezése
- GY96 20-30% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.
- GY98 A kaszátlan területet kaszálásunként más helyen kell kialakítani.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A kezelési egységbe tartozó szikes mocsarak jó természeti állapota nem indokolja az élőhely-rekonstrukciót.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési és fenntartási javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egységet a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) fenntartása érdekében jelöltük ki, a faj állományainak megóvása érdekeit a területen kizárólag a legeltetéses állattartás alkalmazása, ill. folytatása szolgálja. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a természetvédelmi kezelővel, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal előre egyeztetett kaszálás is elfogadható az alábbi megkötésekkel: évi egyszeri, nyár végi (szeptember 1-je után), a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) termésszórását követő könnyűgépes kaszálás zárványterületek létrehozása nélkül, bűvósávok meghagyásával. Nyári kaszálás esetén legalább 20-30% kaszálatlan terület meghagyása szükséges a faj fennmaradása érdekében. Az élőhely mai arculatát a vízállapota határozza meg, így kerülendő annak megváltoztatása, belvizes területeit meg kell óvni a levezetéstől. Az inváziós, tájidegen fa- és cserjefajok – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – eltávolítása és némely őshonos fa- és cserjefaj – pl. vadrózsafajok (*Rosa spp.*) – visszaszorítása kiemelten fontos feladat a gyepterületek fenntartása szempontjából.

KE-3 kezelési egység

(1) Meghatározása: szántóföldek

(2) Érintettség vizsgálata:

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A szántóföldi művelés során a kemikáliák és a növényvédő szerek kiszórandó mennyiségének minimalizálását javasoljuk. Az egyébként szikesedésre hajlamos szántókon annak kialakulását fokozó öntözést nem javasoljuk, viszont a terület arculatát kialakító vízállapot megőrzése kiemelt célnak tekinthető, így a meliorációs tevékenységek megszüntetését ajánljuk.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A szántóterületeken kötelező előírás nincs, de amennyiben az élőhely rekonstrukciója megkezdődik, akkor a 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendeletben megfogalmazott, a NATURA 2000 gyepterületek fenntartását célzó, kötelezően betartandó földhasználati szabályok lesznek érvényesek rá.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

1) A veszélyeztető hatás mérséklését szolgáló önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

SZ14 A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.

SZ34 Istállótrágya kijuttatásának mértéke, éves átlagban nem haladhatja meg a 100 q/ha-t.

SZ35 Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.

SZ49 Az időszakos és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető.

2) A visszagyepesítés, rekonstrukció utáni állapotra vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

- SZ54 Szántó füves élőhelyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
- SZ55 Szántó füves élőhelyé alakítása, lucernakultúrát követő spontán gyepesedéssel.
- SZ58 Őshonos fafajokból és cserjefajokból álló erdő telepítése, korábbi erdőterületen lehetséges.
- SZ60 Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
- SZ64 A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges.
- SZ65 A vetést követő egy vagy két évben júliusi tisztító kaszálást kell végezni a nedves szántó gyomfajainak visszaszorítására.
- SZ67 Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyp kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők.
- SZ68 A parcella körül természetes talajvédelmet szolgáló táblaszegély fenntartása, illetve telepítése, amelynek őshonos cserjékből vagy fákból álló sövény, illetve fasor kell legyen. A táblaszegély inváziós cserje és fafajoktól való mentességét, kizárólag mechanikai eszközökkel, biztosítani kell.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

Élőhelyfejlesztésként a szántóterületek rekonstrukcióját, visszagyepesítését javasoljuk az előző fejezet (4. b.) idevonatkozó pontjai alapján.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok, indoklása

E Natura 2000 területen nem indokolt a szántóföldek fenntartása. E kis foltokat viszonylag jó állapotú gyepek veszik körül, így a legtermészet-kímélőbbben és leggazdaságosabban az onnan gyűjtött őshonos fajok magvaiból, terméseiből végzett magvetés a legeredményesebb visszagyepesítési módszer, viszont a szántók felhagyásával és spontán gyepesedéssel is sikeresen kialakítható a gyeptakaró. Utóbbi esetben gyomfajok megjelenése miatt évi minimum kétszeri kaszálás ajánlható.

A természetes élőhelyekkel érintkező területeken a pufferzóna kialakítása az élőhelyek védelme érdekében szükséges. A szántóterületeket övező természetes élőlényközösségek hosszú távú fennmaradása jelenleg veszélyeztetett, a szántó területek fenntartása esetén azok megszerezését fokozott veszélyforrás a szomszédos gyepeken súlyos degradációt okozhat.

Az egyébként szikesedésre hajlamos szántókon annak kialakulását fokozó öntözésmellőzése, viszont a terület arculatát kialakító vízállapot megőrzése kiemelt célnak tekinthető, így a meliorációs tevékenységek megszüntetését ajánljuk.

KE-4 kezelési egység

(1) **Meghatározása:** nem szikes vagy csekély mértékben szikesedő nádasok.

(2) **Érintettség vizsgálata**

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: B1a – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

(3) **Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok**

A nádasok kaszálását, aratását csak korlátozott mértékben javasoljuk, az inváziós növényfajok irtása lehetőleg mechanikusan javasolt.

(4) **Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok**

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód   Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok

V01   A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.

V05   Vegyszer használata kizárólag fainjektálás során lehetséges.

V06   A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által kijelölt területen tilos a nádaratás

(5) **Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok**

A kezelési egységben élőhely-rekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(6) **Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat**

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(7) **Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok**

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) **Kezelési javaslatok, indoklása**

A nádasok fészkelőhelyül szolgálnak egyes madárfajok számára, így a nádasok kaszálását a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett feltételek mellett javasoljuk. A nádasokban megtelepedő inváziós növényfajok állományainak lehetőleg mechanikus visszaszorítása elengedhetetlen, a kezelési egység természetességének megőrzése érdekében, viszont a

vegyszerhasználatot csak korlátozott feltételek mellett elfogadható (a kemikáliákra érzékeny vízhez közeli élőhelyek miatt).

KE-5 kezelési egység

(1) **Meghatározása:** őshonos fafajok (fehér nyár /*Populus alba*) alkotta erdősávok, facsoportok őshonos és tájidegen cserjékkel.

(2) Érintettség vizsgálata

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
- érintett erdőrészek: Abádszalók 28/A, 28/B, 28/C

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A kezelési egységben az őshonos fehér nyár (*Populus alba*) állományok megőrzése javasolt.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező betartandó előírások

- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet
- A Tiszafüredi erdészeti tervezési körzet erdőterve

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód   Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhönös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusokkal.
E58	Az erdősítések során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.

Kód   Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

GY123	A fás legelő fájának felújítását a megjelenő újulat megőrzése, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A kezelési egységben élőhelyfejlesztésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőterületek, facsoportok és faegyedek fenntartása indokolt. Az esetleges felújítás során őshonos, a tájegységre jellemző fafajok telepítése szükséges.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egységben az őshonos, a tájegységre jellemző erdők kialakítására célszerű törekedni, jelen esetben a fehér nyár (*Populus alba*) alkotta állományok megőrzésére, esetleg rekonstrukciójára. A területen található erdőterületek értékét szegényes aljnövényzetük miatt kizárólag a faállományuk adja, amely az árnyékhatásuk miatt az erdőszyepp fajok fennmaradását segíti elő, és odúlakó madárfajok megtelepedését szolgálja. Ezeken a területeken idegenhonos fajokkal erősen fertőzött állományok találhatóak, bennük az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) kiterjedt állományainak visszaszorítása elengedhetetlen. Az erdőállományok gyérítése, véghasználatá során kiemelten fontos az őshonos fafajokkal – pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), tatár juhar (*Acer tatarica*) – való felújítás, amely így együtt a kezelési egység természetességét növeli, amelynek megőrzése érdekében, viszont a vágásterületen, később a fiatalos állományban is szükséges inváziós fajok visszaszorítása mechanikus, vagy amennyiben szükséges, vegyszeres (lebomlók használatával) úton.

KE-6 kezelési egység

(1) Meghatározása: adventív fafajok – pl. fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), kanadai nyár (*Populus canadensis*) – alkotta, degradált erdőterületek, erdősávok, fasorok.

(2) Érintettség vizsgálata

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: S2 – Nemesnyárasok

RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők

- érintett erdőrészek: Abádszalók 27/D, Tiszaderzs 25/B, 28/NY

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A területen természetvédelmileg javasolt a jövőben fenntartani a kaszálást és a legeltetést.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet
- A Tiszafüredi erdészeti tervezési körzet erdőterve

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód   Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

E51   Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusal.

E58   Az erdősítések során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.

E68 Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A terület rekonstrukciója javasolt a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a kanadai nyárfa (*Populus canadensis*) állomány lecserélésével őshonos, a tájegységre jellemző fafajokra – pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*).

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatot nem teszünk.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egységet az ültetett tájidegen fafajok – pl. akác (*Robinia pseudoacacia*), kanadai nyár (*Populus canadensis*) – alkotják, melyek jelenléte nem indokolt a Natura 2000 területen és erősen veszélyeztetik sarjadásukkal, spontán terjedésükkel az őshonos gyepterületeket és fokozzák azok szétdarabolódását. Ezek alapján szükségzerű lenne ezen állományok lecserélése őshonos fafajokéra – pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*), tatár juhar (*Acer tatarica*).

KE-7 kezelési egység

(1) Meghatározása: bolygatott, gyomfajok alkotta degradált gyepes élőhelyek inváziós cserjefajokkal

(2) Érintettség vizsgálata

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepes
- OF – Magaskórós ruderalis gyomnövényzet
- P2c – Idegenhonos cserje- vagy japánkeserűfű-fajok uralta állományok

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A kezelési egységben a tanyák környékeinek évi egyszeri kaszálással történő gyommentesítését, az inváziós fajok – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – visszaszorítását javasoljuk.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának kötelezően betartandó földhasználati szabályait.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód   Gyepterületekre vonatkozó előírások

- GY27 Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fűszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
- GY28 A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
- GY81 A gyeplet évente legalább kétszer kell kaszálni.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A terület gyepként való rekonstrukciója javasolt.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

Amennyiben erdőterületként történne a további hasznosítása, abban az esetben az inváziós fajok lecserélése szükséges őshonos, a tájegységre jellemző fafajokra.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatot nem teszünk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Kis területű, bolygatott élőhelyek tartoznak ide, melyek korábbi tanyák és gazdaságok helyén vagy szántóföldek szegélyében jöttek létre. Ezeket természetes gyepek övezik, amelyek a későbbiekben magkészlétként biztosíthatják regenerációjukat, viszont a regenerációt veszélyeztető gyomfajok és a tápanyagtöbblet csökkentésére kezdetben évente többszöri, legalább kétszeri kaszálás szükséges. Az inváziós gyomfajok – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – komoly egyedszámban vannak jelen ezeken az élőhelyeken, ezért kiemelten fontos a drasztikus visszaszorítások, mivel főként innen terjednek tovább a belső területekre, rontva azok állapotát.

KE-8 kezelési egység

(1) Meghatározása: aszfaltozott műutak (beleértve az utak menti kaszálással kezelt mezsgyét is)

(2) Érintettség vizsgálata

- élőhelyek ÁNÉR-kódja: U11 – Út- és vasúthálózat

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok

A kezelési egységben a mezsgyék évi többszöri kaszálással történő gyommentesítést, inváziós fajok – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – visszaszorítását javasoljuk.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

Gyepek esetén a kötelezően betartandó előírásoknál a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Kód Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.

GY108 Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhely-fejlesztési javaslat nem merül fel.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egységben erdőtelepítésre vonatkozó javaslatunk nincs a területen, de amennyiben arra kerülne sor, akkor tájegységre jellemző őshonos fafajok – pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*), tatár juhar (*Acer tatarica*) – telepítését javasoljuk a területen és a műutak mentén.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatként a terület lakossági szemét mentes állapotban való fenntartását javasoljuk.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A műutak degradált szegélyeinek regenerációját a szomszédos gyepterületek őshonos növényei magkészlétként biztosíthatják, viszont a – főként inváziós – gyomfajok csökkentésére kezdetben évente legalább egyszeri kaszálás szükséges. Az inváziós gyomfajok – pl. keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) – komoly egyedszámban vannak jelen ezeken az élőhelyeken, ezért kiemelten fontos ezen állományok drasztikus visszaszorítása, mivel főként innen terjednek tovább a belső területekre.

3.2.1.2. Vízgazdálkodást érintő kezelési előírások

A tervezési terület arculatát a vízállapota határozza meg, a felszíni vizek elvezetése a talajvízszint mélyebbre kerülését, az élőhelyek szárazodását, átalakulását vonhatja maga után.

Javasoljuk megvizsgálni, milyen mértékű a lecsapoló hatás az egyes kezelési egységek területén, és ennek megfelelő, vízvisszatartást segítő vízügyi beavatkozás kezdeményezését fogantatosítani. Kora tavasszal a hóolvadást követően jellemzően nyílt víztestekkel jellemezhető a terület mélyebb pontjai, amely a szikes élőhelyek, elsősorban az ürmöspusztagyeppek, a szikes rétek, a szikes padka-vakszik mozaikok élőlényközösségeinek speciális igényeit teremti meg, így megfelelő vízkormányzással törekedni kell a vízállapot megtartására.

A szikesedésre hajlamos szántókon annak kialakulását fokozó öntözést nem javasoljuk, így a meliorációs tevékenységek megszüntetését ajánljuk.

Indoklás

A beavatkozás véleményünk szerint az Úrbéri-legelő esetében gazdálkodási szempontból is kedvező lenne, hiszen differenciáltabbá lehetne tenni a területen a gazdálkodást, és csökkenteni lehetne a „kisült” legelők kisebb fűhozamából adódó kockázatot, hiszen a tartósabb vízborításnak kitett gyepek fűhozama jelentősebb, ugyanakkor a nyári szárazság idején is nagyobb tápértékű

legelőt biztosítanak, és nem elhanyagolható a talajvízre, illetőleg a mikroklímára gyakorolt pozitív hatás sem.

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok a kezelési egységek szerint kerültek kifejtésre. Vissza(be)gyepesítésre lenne szükség a KE-3 és KE-7 valamint inváziós fajok cseréjére őshonos állományokra a KE-6 esetében, a kezelési egységeknél már szó esett ezek szükségességéről.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló **jelölő kiskécskű aszat** (*Cirsium brachycephalum*) fennmaradása érdekében a szikes rétek és mocsarak évi egyszeri, nyár közepi – szarvasmarhával történő – áthajtása ajánlott, hogy nyílt felszín jöhessen létre e faj csírázásának elősegítése érdekében. Mivel meglehetősen vízigényes e faj, így a terület vízállapotának fenntartása szükséges, és a csapadékvíz levezetése kerülendő a területen.

A területen előforduló, a kijelölés alapjául nem szolgáló (D állománynagyság) de közösségi jelentőségű **dunai tarajosgöte** (*Triturus dobrogicus*) és a **vöröshasú unka** (*Bombina bombina*) védelme érdekében megfogalmazott intézkedések:

- Javasolt a terület időszakos vízü élőhelyeinek (mocsarak, kubikgödrök) megőrzése, a terület hidrológiai viszonyait negatívan érintő vízelvezetések mellőzése. Fontos a szikes gyepi élőhelyek megőrzése, természetességi állapotuk javítása (megfelelő intenzitású legeltetés, inváziós fajok visszaszorítása). Indokolt környezetkímélő szántóföldi gazdálkodás folytatása a terület táji környezetében.
- A mocsári növényzettől sűrűn benőtt vizes élőhelyeken indokolt a növényzet részleges visszaszorítása. Szintén indokolt lehet a feltöltődő vizes élőhelyek részleges kotrása, illetve egyes – egyéb jelentős fajok szempontjából kevésbé értékes – mederrészek kimélyítése.

3.2.4. Kutatás, monitorozás.

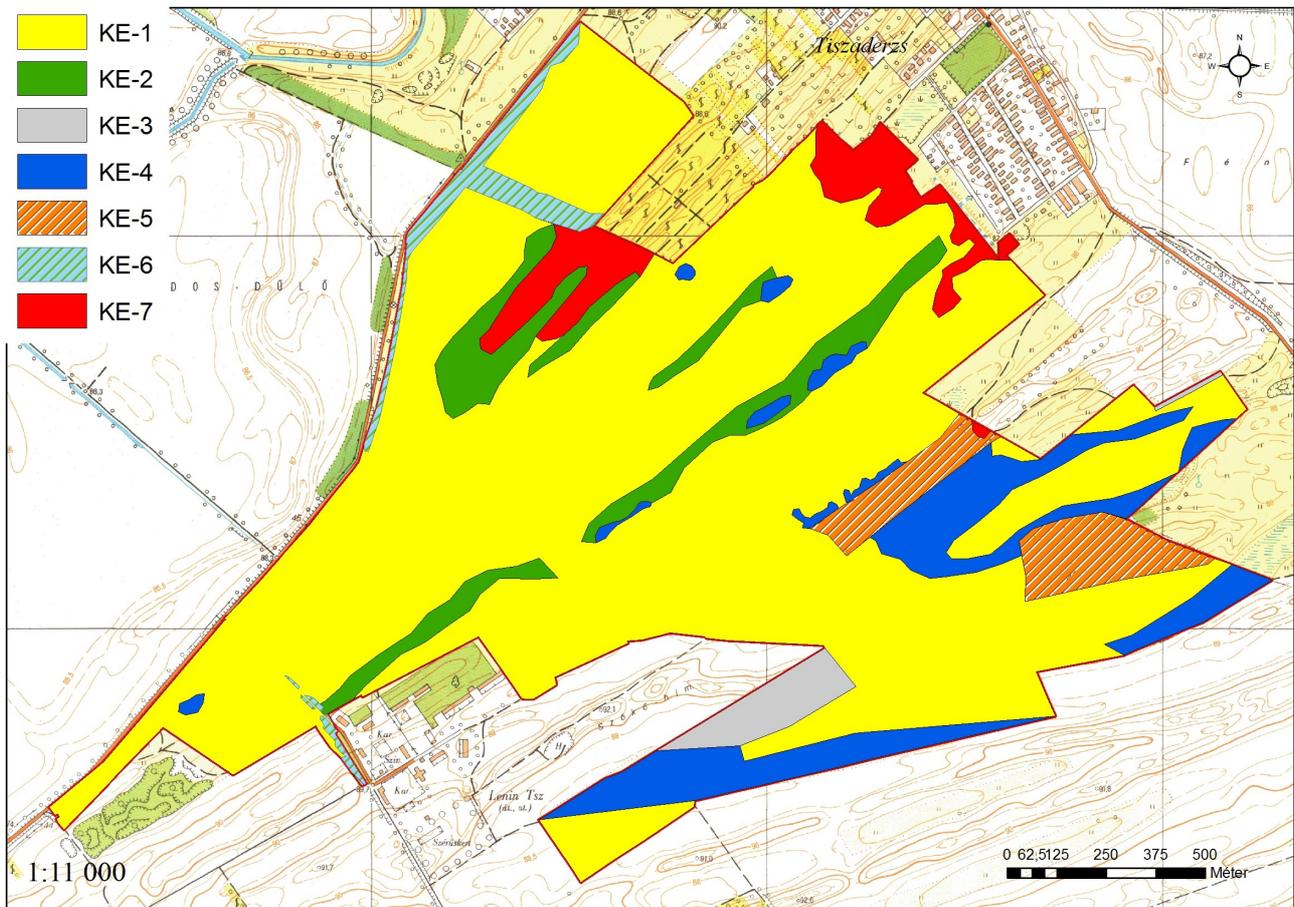
A jelölő pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) és síksági pannon löszgyepek (6250*) élőhely monitorozását a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) módszerének alkalmazásával javasolt legalább 3 évente (lehetőleg júniusban) végezni.

A **kiskécskű aszat** (*Cirsium brachycephalum*) rendkívül alacsony egyedszáma miatt állományméret-változásának nyomon követésére évi egy- vagy kétszeri, a virágzási időszakban (július-augusztus) elvégzendő terepbejárást javasolunk. A drasztikus populációméret csökkenés okainak felderítése fontos feladat.

A közösségi jelentőségű **kétéltűfajok** monitorozását optimális esetben évente, minimálisan ötévente megismételt, standardizált mintavételezéssel indokolt elvégezni. Mindkét faj esetén rendkívül nehéz a valós egyedszámot megbecsülni, az egyedszám több nagyságrendet elérő fluktuációja pedig az eredmények értékelhetőségét nehezíti. Mintavételi helyeket javasolt természetes mocsárfoltokban, valamint kubikgödrökben kijelölni. A dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) esetén palackcsapdázás, valamint transzekt mentén végzett peteszámlálás, a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) esetén akusztikus, valamint transzekt mentén végzett vizuális felmérés a javasolt módszer.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése. (2014)

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Úrbéri-legelő (HUHN20138) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület teljes területe egyben az országos ökológiai hálózat magterület övezete is (ld. 1.6. fejezet).

A terület 80,05 %-a szövetkezeti tulajdonban van, 10,9 %-a magántulajdon, 7,15 %-a egyéb társadalmi szövetkezet tulajdona és 1,9 %-a önkormányzati tulajdon. A terület 60,7 %-a a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésébe tartozik. A nagyon sok tulajdonos által érintett osztatlan közös tulajdon és általában a magántulajdon nem jellemző a területen.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján az Úrbéri-legelő kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület Abádszalók település közigazgatási területét érintve az alábbi azonosítóval jelzett fizikai blokkokban található:

MEPAR Blokkazonosító	teljes terület (ha)	támogatható terület (ha)
UAQDE-U-10	55,35	51,01
UAV0E-K-10	6,31	0,00
UE5LM-R-10	31,24	31,07
UE4DM-J-10	17,60	17,60
UD0TE-K-10	196,65	184,55
U0DTM-R-10	18,53	14,01
UCQDE-V-10	19,23	18,93
	344,91	317,17

A fizikai blokkok területnagyságának megközelítőleg 92 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető. A gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS)

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatási összeg megközelítőleg 65.000 Ft/ha/gazdálkodási év. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM

rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG)

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Miniszter által kiadott miniszteri rendelet szabályoz. Az elérhető támogatás mértéke attól függ, milyen célprogramot választ a gazdálkodó. Ezek a következők lehetnek: az extenzív gyepgazdálkodás célprogramban legeltetéses hasznosítás esetén 77 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálásos hasznosítás esetén 40 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg. Ökológiai gyepgazdálkodás célprogramban legeltetéses hasznosítás esetén 85 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálásos hasznosítás esetén 48 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg érhető el.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések

Tekintettel arra, hogy a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a gyepterületekre vonatkozóan, a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke 38 EUR/ha évente.

Ehhez hasonlóan, a Natura 2000 területen található, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészt területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente változó összegben.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok közül az ország egész területén (a támogatható területeken) igénybe vehető *horizontális* szántóföldi, gyepgazdálkodási és ültetvény célprogramok érhetőek el.

Az erdőterületekre vonatkozóan az erdő-környezetvédelmi célprogramok kifizetései vehetők igénybe.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások

Támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó művelési ágú, valamint egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (vizes

élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezekre a területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyepek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak (egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek – például a területalapú támogatás nem tesz ugyanakkor a összegű a területhasználatról függetlenül /szántó, kaszáló, legelő/). A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

Az Úrbéri-legelő fenntartási tervének tanulságai alapján az agrártámogatási rendszer módosításával, bővítésével, kiegészítésével kapcsolatban a javaslatok két szintre bontva képzelhetők el:

Kötelező szint: A terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében szükséges tevékenységek, amelyeket minden Natura 2000 földhasználóra kötelező érvényűen szükséges érvénybe léptetni. Ez a kötelező földhasználati szabályok kibővítésével, illetve a meglévő szabályok módosításával/összehangolásával, és a hozzájuk kapcsolódó kompenzációs kifizetések megváltoztatásával léptethető életbe. Az Úrbéri-legelő Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet vonatkozó egyes jelenlegi szabályai felülvizsgálatával a kaszátlanul hagyott terület nagyságának tágabb határok közötti meghatározását szolgáló eszközök.
- A Natura 2000 gyepterületek a támogatás az általában nagyobb természetvédelmi értéket eredményező és anyagilag nagyobb ráfordítást igénylő önkéntes gazdálkodó vállalatok erőteljesebb támogatása.

Önkéntes szint: A terület természeti állapotának javítását szolgáló eszközök, amelyek az egyes területek, kezelési egységek sajátosságainak megfelelően önkéntes vállalat alapján ösztönzik a területhasználat az élőhelyek állapotának javítására, a közösségi jelentőségű fajok populációinak erősítésére. Ezek az eszközök ilyen értelemben átmenetet mutatnak az élőhely-fejlesztési és élőhely-rekonstrukciós támogatások irányába, de nem jelentenek olyan mértékű beavatkozást, ami kifejezetten nagy beruházási igényűek. Az Úrbéri-legelő Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- A Natura 2000 területen található szántókon a környezetkímélő növényvédő szerek használatát ösztönző eszközök.
- A Natura 2000 területen található szántókon a műtrágyahasználat csökkentését ösztönző eszközök.
- A Natura 2000 területen található szántók gyepké, vagy vizes élőhelyé alakítását ösztönző

eszközök.

A jelenlegi támogatási rendszer nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a nem hasznosított mezőgazdasági területek megőrzésében, hanem kifejezetten azok eltüntetésére ösztönöz.

Mivel ezek a területek nem támogatható területrészek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók eltüntetik a szegélyvegetációt, bokorfüzeseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban sosem folytattak gyepgazdálkodást. Ez a helyzet véleményünk szerint csak akkor szüntethető meg, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési águ területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is.

A fenti problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A gyepök között található erdők megközelíthetősége sok esetben a gyepeken keresztül történhet (alacsonyan fekvő, vízállásos utak, ilyen esetben a gyepök tulajdonosainak kompenzációs támogatás, járna, hiszen egyes erdészeti munkák elvégzése a gyepök megőrzését is elősegíti.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene vennie a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni.

3.3.2. Pályázatok

A területre vonatkozóan jelenleg nincs folyamatban pályázat megvalósítása, illetve pályázat előkészítése. Az elsősorban pályázati forrásból (KEHOP, LIFE) finanszírozható projektek indítására vagy abban való részvételre nyílna lehetőség leginkább. A pannon szikes sztyeppék (1530*) és síksági pannon löszgyepek (6250*) élőhelytípus kiemelt közösségi jelentőségű, ami a LIFE programban magasabb, 75%-os uniós társfinanszírozást tesz lehetővé..

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre vonatkozóan nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A fenntartási terv elfogadtatása a tervezési területen illetékes érintettekkel elengedhetetlenül fontos, ezért a tervekészítés során folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés történik a helyi érintettekkel.

1. Előzetesen **interjúk** készültek (személyesen – telefonon keresztül) a területileg illetékes önkormányzattal (Abádszalók).

2. A kommunikációs időszakban a fenntartási terv egyeztetési változatai folyamatosan elérhetőek a projekt **honlapján** (<http://natura2000.nimfea.hu/20140.htm>).
3. A tervekészítés előzetes tájékoztatója előtt telefonos, postai és e-mailes **kapcsolatfelvétel** történt a fent említett címzettekén kívül a falugazdással, gazdálkodókkal, működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal (Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság), zöldhatósággal (Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség), vízügyi igazgatósággal (Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság) és erdészeti hatósággal (Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága). A terv egyeztetési változata e-mailen keresztül és postai úton jutott el az érintettekhez.
4. Az önkormányzat képviselői személyes és e-mail-es megkeresés után **kifüggesztették** a terv előzetes változatát.

A fenntartási terv egyeztetési folyamata

1. **Fórum** (2014. augusztus 19. Abádszalók, résztvevők száma: 6 fő): A terület nagysága és az érintett település és lakosság szám alapján egy fórum megtartása volt indokolt. Az egyeztető fórum jelentősége elsősorban abban rejlik, hogy ennek révén az érintettek egy nyílt tervezési folyamatba kapcsolódhatnak be, megoszthatják egymással és a tervezőkkel a véleményüket a fenntartási tervek kapcsán, és változtatásokat eszközölhetnek. Mindezzel nem csak javul a terv szakmai színvonala (hiszen több szempontot tükröz), de növekszik a terv helyi elfogadottsága is. A fórumra meghívást kaptak a település vezetői, a jelentősebb helyi gazdálkodók, a vadásztársaságok, a hivatalos szervek és kezelők részéről pedig a falugazdász, és a zöldhatóság, a vízügyi igazgatóság és az erdészeti igazgatóság képviselői. A projektben résztvevők oldaláról a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai vettek részt. A fórumot a Trollius Europaeus Bt. és a Nimfea Természetvédelmi Egyesület vezette le, az elhangzottakról jegyzőkönyv készült, amelyet átadott a tervezőnek, hogy az észrevételeket építse be a terv végső változatába. A beépített véleményeket a 3.4.3. fejezet táblázata tartalmazza.
2. **Terepbejárás** (2014. augusztus 19. Abádszalók, résztvevők száma: 2 fő): a falufórum után a kJTT természetvédelmi óre által vezetett a terepbejárásra volt lehetőség, amely során személyesen meg lehetett tekinteni, a Trollius Europaeus Bt. és a Nimfea Természetvédelmi Egyesület jegyzőkönyv vezetése mellett a terv által és a fórum során felvetett konfliktusforrásokat.
3. Az érintettek lehetőséget kaptak a terv írásban történő véleményezésére is. Az észrevételek beépítése a terv végső változatába minden esetben a tervező feladata volt.
4. Az egyeztetés folyamán a véleményezhető terv dokumentáció megtekinthető volt a projekt **honlapján**, amely elérhető a <http://natura2000.nimfea.hu/20140.htm> hivatkozáson. Ugyanitt véleményezési lehetőség is volt, a beérkezett észrevételeket megkapta a tervező, hogy építse be a terv végső változatába. A beépített véleményeket a 3.4.3. fejezet táblázata tartalmazza.

A fenntartási terv elfogadását követően javasolt kommunikációs intézkedések:

1. A fenntartási terv elérhetőségének biztosítása a nagyközönség számára.
2. Hasznos lenne további tájékoztató táblák kihelyezése a tervezési terület különböző pontjain, amelyből a gazdálkodók és a területen megfordulók megismerhetik a kJTT kijelölésének

céljait, a fontosabb jelölőfajokat és élőhelyeket, valamint a kötelező előírásokat és támogatási lehetőségeket.

3.4.2. *A kommunikáció címzettjei*

1. az Úrbéri-legelő Natura 2000 területtel érintett település (Abádszalók) önkormányzatának képviselői,
2. jelentősebb helyi gazdálkodók (összesen 4),
3. a kJT területén működő vadásztársaság (Hubertus Vadásztársaság) képviselői,
4. területileg illetékes falugazdász,
5. Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság,
6. Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség,
7. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság,
8. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
9. Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
10. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

3.4.3. *Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel*

A hatósági és területi kezelő szervek levélben meghívást kapnak a falufórumokra és terepbejárásokra, valamint ugyanezen levélben értesítést kapnak a dokumentáció véleményezhetőségéről és a kifüggesztés időpontjáról.

Kommunikációs címzett	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett-e?	Hogyan?	Beépült-e a tervbe?	Hogyan? Ha nem, miért?
Abádszalók település képviselői	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Tiszaderzs település képviselői	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Helyi gazdálkodók (összesen 4)	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Vadásztársaság (Hubertus Vadásztársaság)	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formáltak véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Falugazdász (összesen 1)	önkormányzati kifüggesztés,	igen	támogatásra, ellenőrzési	igen	3.3.1.2. Javasolt agrártámogatások:

	honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről		eljárásra, szolgalmi jogra vonatkozó javaslatok		diverzifikált területalapú támogatás, erdészeti munkák támogatása szolgálná a terület természetvédelmi érdekeit
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formáltak véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen	fórumon és terepbejárás on megjelentek (jegyzőköny v)	igen	a fenntartási terv egy részét maga készítette.
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
MG Erdő Termelő és Szolgáltató Kft.	önkormányzati kifüggesztés, sajtómegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen	fórumon elhangzottak	igen	Az inváziósok irtásának szükségességét és az ehhez szükséges források beépítése az agrártámogatási rendszerbe
Nemzeti Agrár Kamara	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	önkormányzati kifüggesztés, honlapmegjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	-	-	-